

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., 11 czerwca 2024 r.

Nasz znak: NK-II.431.1.9.2024.HKam
Sprawę prowadzi: Hanna Kamińska
Telefon: 957851822
e-mail: hanna.kaminska@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Zbigniew Jan Szumski
Starosta Świebodziński

Dotyczy: wystąpienia pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w Starostwie Powiatowym w Świebodziźnie

W dniach od 13 marca do 19 kwietnia 2024 r. pracownicy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. Hanna Kamińska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli - przewodnicząca kontroli, oraz Izabela Okonek – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Starostwie Powiatowym, ul. Kolejowa 2, 66-200 Świebodziń.*
Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości i rzetelności wykonywania zadań przez Starostę Świebodzińskiego z zakresu administracji rządowej realizowanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r., poz.1587 z późn. zm.), zwaną dalej ustawą o odpadach lub u.o.o., w latach 2022-2023 oraz ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2021r. poz. 945) zwaną dalej ustawą o nieodpłatnej pomocy, od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

Projekt wystąpienia pokontrolnego przekazano 23 maja 2024 r., do którego w ustawowym terminie nie zostały zgłoszone pisemne zastrzeżenia.

W związku z powyższym przekazuję wystąpienie pokontrolne. **

Zakres działalności

Kontrola obejmowała swym zakresem realizację zadań z zakresu administracji rządowej w zakresie wydawania, odmowy wydania, zmiany, cofnięcia oraz stwierdzenia wygaśnięcia zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów,

przetwarzania odpadów oraz zbierania i przetwarzania odpadów realizowanych na podstawie przepisów ustawy o odpadach oraz zadań z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej realizowanych na podstawie przepisów ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Zakres odpowiedzialności

Funkcję Starosty Świebodzińskiego w okresie objętym kontrolą pełnił Pan Zbigniew Jan Szumski. Organizację Starostwa Powiatowego w Świebodzinie w kontrolowanym okresie określał Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Świebodzinie (uchwały Zarządu Powiatu Świebodzińskiego nr 343/2021 z dnia 9 czerwca 2021 r., 465/2022 z dnia 18 marca 2022 r. oraz 475/2022 z dnia 11 kwietnia 2022 r.).

Zadania z zakresu gospodarki odpadami zostały powierzone do realizacji Wydziałowi Budownictwa i Ochrony Środowiska (BOŚ). Wydziałem kieruje Naczelnik – Leszek Cenin. Zgodnie z § 24 Regulaminu Organizacyjnego do zadań Wydziału w zakresie gospodarki odpadami należy wydawanie pozwoleń na wytwarzanie odpadów dla wytwórców prowadzących instalację, wydawanie decyzji na prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania, zbierania lub transportu odpadów oraz nakładanie na sprawcę wypadków drogowych obowiązków dotyczących gospodarowania odpadami z wypadków. Wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą udzielała Z-ca Naczelnika Wydziału Budownictwa i Ochrony Środowiska – Edyta Malinowska.

Zadania z zakresu nieodpłatnej pomocy zostały powierzone do realizacji Wydziałowi Organizacyjnemu. Wyjaśnień udzielała Z-ca Naczelnika Wydziału – Joanna Rybczyńska.

Ocena kontrolowanej działalności

Wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w zakresie postępowań administracyjnych - wydawanie zezwoleń na zbieranie odpadów, przetwarzanie odpadów oraz zbieranie i przetwarzanie odpadów, realizowanych na podstawie przepisów ustawy o odpadach oraz wynikających z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej oceniono **pozytywnie**.

Ustalenia kontroli

1. Z zakresu ustawy o odpadach

W teczce aktowej „6233 - Zezwalanie na prowadzenie odzyskiwania, unieszkodliwiania, zbierania lub transportu odpadów” zarejestrowano 6 spraw. Jako pierwszą zarejestrowano przekazaną do wiadomości Staroście Świebodzińskiemu decyzję Marszałka Województwa Lubuskiego stwierdzającą wygaśnięcie z upływem 22 stycznia 2023 r. decyzji Starosty Świebodzińskiego z dnia 22 stycznia 2013 r. znak: BOŚ.6233.1.2013 zmienionej decyzją Marszałka Województwa Lubuskiego z dnia 12 kwietnia 2021 znak: DŚ.III.7244.3.64.2020 [zezwolenie na odzysk odpadów na działce nr (...) obręb Gronów, gmina Łagów]. Jedno z zarejestrowanych postępowań zostało wszczęte na wniosek Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, o podjęcie działań administracyjnych w zakresie własnych kompetencji mających na celu usunięcie odpadów z działki nr (...) obręb 001 Świebodzin – miasto. Po skierowaniu sporu kompetencyjnego do Naczelnego Sądu Administracyjnego, zostało zakończone postanowieniem z dnia 12 grudnia 2023 r.,

w którym wskazano Marszałka Województwa Lubuskiego jako organ właściwy do załatwienia sprawy.

Skontrolowano wszystkie przekazane do kontroli postępowania.

W kontrolowanym okresie na wniosek przedsiębiorców wydano łącznie 4 decyzje, tj. 1 zezwolenie na zbieranie odpadów, 2 zezwolenia na przetwarzanie odpadów oraz 1 decyzję w sprawie zmiany uprzednio udzielonego zezwolenia.

Wszystkie złożone wnioski o wydanie zezwoleń lub ich zmianę zostały zweryfikowane pod kątem wymagań art. 42 u.o.o.

Starosta Świebodziński wydawał zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia zbierania odpadów lub przetwarzania odpadów oraz po przeprowadzeniu przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej kontroli instalacji lub jej części, obiektu budowlanego lub jego części lub miejsc magazynowania odpadów, w których ma być prowadzone przetwarzanie odpadów lub zbieranie odpadów, w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz w zakresie zgodności z warunkami ochrony przeciwpożarowej.

Decyzje objęte kontrolą zawierały wszystkie elementy decyzji administracyjnej określone przepisem art. 107 §1 k.p.a., informacje, o których mowa w art. 43 ust. 1 i ust. 2 u.o.o. oraz zostały podpisane przez upoważnione osoby.

W prowadzonych postępowaniach kopie wydanych decyzji zostały przekazane podmiotom określonym w art. 238 ust. 6 u.o.o. W aktach kontroli znajdują się zwrotne potwierdzenia odbioru.

We wszystkich ww. postępowaniach wnioskodawcy uścili opłatę skarbową w wymaganej wysokości, a dowody wpłat znajdują się w aktach poszczególnych spraw. Na decyzjach organ zamieścił adnotację, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz.U. z 2007 r. Nr 187, poz. 1330).

Starosta Świebodziński w okresie objętym kontrolą:

- nie wydawał decyzji udzielających zezwolenia na zbieranie i przetwarzania odpadów,
- nie uchylał udzielonych zezwoleń z zakresu ustawy o odpadach,
- nie wydawał decyzji odmawiających udzielenia zezwolenia na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy o odpadach,
- nie wydawał decyzji odmawiających udzielenia zezwolenia na podstawie art. 46 ust. 2 ustawy o odpadach,
- nie cofał udzielonych zezwoleń,
- nie stwierdzał wygaśnięcia udzielonego zezwolenia,
- nie przeprowadzał kontroli w ramach postępowań o przestrzeganie zezwoleń na zbieranie odpadów.

W kontrolowanym okresie do Starostwa Powiatowego w Świebodzinie nie wpływały i nie były rejestrowane skargi i wnioski z zakresu ustawy o odpadach.

2. Z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej

2.1. Punkty nieodpłatnej pomocy

Na terenie powiatu świebodzińskiego znajdują się dwa punkty, co odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy. Zgodnie z art. 11 ust. 1a ustawy o nieodpłatnej pomocy jeden punkt, usytuowano w budynku Starostwa Powiatowego w Świebodzinie, czynny od poniedziałku do czwartku oraz w budynku Urzędu Miejskiego w Zbąszynku, czynny w piątki. Punkt ten został powierzony adwokatom i radcom prawnym wyznaczonym przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Zielonej Górze i Okręgową Radę Adwokacką w Zielonej Górze. Drugi punkt, zlokalizowany w budynku Starostwa Powiatowego w Świebodzinie, powierzono do prowadzenia organizacji pozarządowej.

Usytuowanie punktów w kilku lokalach jest zgodne z art. 8 ust. 10 ustawy o nieodpłatnej pomocy i zapewnia dostęp większej liczbie uprawnionych. Udzielanie nieodpłatnej pomocy odbywa się w każdym punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, co jest zgodne z art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy. W ramach dyżurów nie określono przedziału czasu na prowadzenie nieodpłatnej mediacji. Jest ona świadczona po uprzednim ustaleniu terminu.

Sposób organizacji dyżurów w punktach zapewnia dostęp do pomocy w sposób dogodny dla mieszkańców o różnych aktywnościach zawodowych. Porady świadczone są od godziny 7.30 do godz. 16.00.

W związku z brakiem opinii osób uprawnionych tj. części B karty pomocy po udzielonej nieodpłatnej poradzie, dotyczącej położenia lokali w których zorganizowane zostały punkty, Starosta nie miał możliwości przeprowadzenia, zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy, ich analizy.

Jak wynika ze złożonych wyjaśnień, jedynie od Burmistrza Zbąszynka, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy, wpłynął wniosek dotyczący potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zawierający preferowany sposób wykonywania tych zadań na terenie gminy.

W celu sprawdzenia spełniania przez lokale wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2492 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem”, dokonano ich oględzin. Lokale spełniały wymogi określone w § 5 ww. rozporządzenia.

Osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Informacje w powyższym zakresie zostały podane do publicznej wiadomości.

2.2. Umowy z adwokatami i radcami prawnymi

Powiat corocznie, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy, zawiera z Okręgową Radą Adwokacką i Radą Okręgową Izby Radców Prawnych porozumienie

w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania, w tym z zakresu nieodpłatnej mediacji,
- 2) zobowiązanie okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania adwokatów lub radców prawnych oraz ich zastępców, którymi są adwokaci lub radcowie prawni, wyznaczeni do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z wykazem planowanych dyżurów, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i ust. 3, uwzględniające dni oraz, jeśli to możliwe, godziny, w których planuje się dyżury, a także specjalizację dyżurów,
- 3) zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej,
- 4) zasady wykorzystania urzędzeń technicznych w punkcie.

W dniu 28 listopada 2023 r. Powiat zawarł, zgodnie z wyżej wymienionymi wymogami porozumienie trójstronne z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze i Okręgową Radą Adwokacką w Zielonej Górze z zachowaniem terminu wskazanego w art. 10 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy, o czym zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy poinformował Wojewodę.

Kontrola wykazała, że ww. porozumienie zawiera wszystkie wymagane ustawą zapisy. Analiza podpisanych z radcami prawnymi i adwokatami, wskazanymi w ww. porozumieniu, umów pod kątem ich zgodności z art. 6 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy nie wskazała żadnych uchybień.

2.3. Wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktów

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571).

W związku z powyższym Zarząd Powiatu uchwałą nr 696/2023 z 30 października 2023 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert, ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2024 r. Uchwałą nr 708/2023 z 20 listopada 2023 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej opiniującej oferty realizacji zadania publicznego, Zarząd Powiatu zatwierdził Regulamin pracy Komisji Konkursowej wraz z kartą oceny formalnej i formularzem oceny merytorycznej.

Starosta informował w 2023 r. Wojewodę Lubuskiego o terminie przeprowadzania konkursu. Wojewoda nie wskazał swojego przedstawiciela.

W świetle przyjętych kryteriów w 2023 r. wyłoniono ofertę, która otrzymała najwyższą ocenę. Wyłonienie organizacji pozarządowej odbywało się zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z zachowaniem terminu określonego w art. 11 ust. 12 ustawy o nieodpłatnej pomocy. Wyniki otwartego konkursu ofert ogłoszono zgodnie z art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Umowę Nr ORG.526.38.2023 z wyłonioną z konkursu organizacją pozarządową na 2024 rok zawarto 30 listopada 2023 r. Analiza umowy wykazała, że zawiera ona wszystkie elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6a ustawy o nieodpłatnej pomocy.

W ramach umowy organizacji powierzono wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej, zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy.

Zadania te w szczególności polegają na opracowaniu poradników, plakatów i ulotek, a także prowadzeniu wykładów oraz rozpowszechnianiu informacji za pośrednictwem środków masowego przekazu i innych zwyczajowo przyjętych form komunikacji.

2.4. Upowszechnianie wśród mieszkańców powiatu informacji o systemie

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zwanego dalej „systemem” wśród mieszkańców powiatu.

Informacje o działalności systemu zostały zamieszczone i są na bieżąco aktualizowane w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Starostwa oraz na tablicy ogłoszeń znajdującej się w budynku Starostwa, urzędów gmin z obszaru powiatu i podległych jednostek.

Pracownik Starostwa, odpowiedzialny za realizację zadania na bieżąco zaopatruje ww. punkty w niezbędne informacje, plakaty i ulotki.

Upowszechnianie wiedzy o działalności systemu Starosta realizuje również w ramach zawartej z organizacją umowy w zakresie realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej. Starosta, zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy udostępnia listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Starostwa i urzędów gmin z obszaru powiatu, w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie powiatu, poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Starostwa. Listę udostępniono także wykonawcom do wykorzystania przy realizacji postanowień art. 5 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy. Listy nieodpłatnego poradnictwa znajdują się do dyspozycji interesantów także przed punktami nieodpłatnej pomocy.

Mając powyższe na uwadze, stwierdza się, że Starosta wywiązał się z ww. obowiązku, tj. podjął działania mające na celu dotarcie z informacją o systemie do mieszkańców powiatu.

2.5. Działalność kontrolna Starosty

Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami, kontrola realizacji zobowiązań umownych przez adwokatów i radców prawnych oraz organizację pozarządową odbywa się w sposób stacjonarny i telefoniczny. Nieodpłatną pomoc świadczone zgodnie z zawartymi umowami oraz harmonogramem czasu pracy.

Kontrola realizacji zadania odbywa się również poprzez analizę części A karty pomocy. Kontrolowano zgodność liczby kart w stosunku do liczby umówionych porad.

Co kwartał za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Starosta potwierdzał gotowość sporządzenia informacji zbiorczej o wykonaniu zadania, co jest równoznaczne z oświadczeniem o kompletności i prawidłowości danych zawartych w części A kart pomocy.

Starosta, zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy, winien analizować opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy, zawarte w części B karty pomocy, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Starosta Świebodziński nie realizował ww. zadania, gdyż na 802 udzielone w 2023 roku porady oraz 172 udzielone do 12 marca 2024 roku porady, osoby uprawnione nie złożyły żadnej opinii zawartej w części B karty pomocy. W związku z czym, takich opinii nie otrzymali także, zgodnie z § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia dziekani właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych oraz właściwa organizacja pozarządowa.

W kontrolowanym okresie do Starosty nie wpłynęły skargi lub wnioski dotyczące funkcjonowania systemu, w tym skargi na wykonawców oraz pracowników przyjmujących zgłoszenia na porady.

Podstawa prawna:

* art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190) oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224),

** art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula